

**Yrityskaupan hyväksyminen ehdollisena asiassa
Posti Group Oyj / Suomen Transval Group Oy**

SISÄLLYSLUETTELO

1	Asia	3
2	Asian vireilletulo	3
3	Ratkaisu	3
4	Osapuolet ja niiden harjoittama liiketoiminta	3
5	Sovellettava lainsäädäntö	4
5.1	Kilpailulain yrityskauppaa koskevat säännökset	4
5.2	Kilpailulain yrityskauppasäännösten soveltuminen järjestelyyn	5
6	Viraston selvitystoimenpiteet	5
7	Relevantit markkinat, markkinoiden koko ja kilpailutilanne	6
7.1	Ilmoittajan näkemys relevanteista markkinoista	6
7.2	Lausunnonantajien näkemys relevanteista markkinoista	10
7.3	KKV:n arvio relevanteista markkinoista	11
8	Yrityskaupan kilpailuvaikutukset	12
8.1	Johdanto	12
8.2	Markkinatoimijoiden näkemys yrityskaupan kilpailuvaikutuksista	13
8.3	Ilmoittajan näkemys yrityskaupan kilpailuvaikutuksista	13
8.4	KKV:n arvio yrityskaupan kilpailuvaikutuksista	14
8.4.1	Johdanto	14
8.4.2	Keskittymän kyky sulkea markkinat	15
8.4.3	Kaupallisesti arkaluonteisiin tietoihin liittyvät kilpailuongelmat	16
8.5	Tasapainottavat tekijät	17
8.5.1	Johdanto	17
8.5.2	Yrityskaupan tehokkuushyödyt	17
8.6	Johtopäätös yrityskaupan kilpailuvaikutuksista	19
9	Sitoumukset	20
9.1	Ilmoittajan KKV:lle esittämät sitoumukset	20
9.2	Sitoumusten arviointi	22
10	Sovelletut säännökset	23
11	Muutoksenhaku	23
12	Lisätiedot	24

1 Asia

Yrityskaupan hyväksyminen ehdollisena asiassa Posti Group Oyj / Suomen Transval Group Oy.

2 Asian vireilletulo

Kilpailu- ja kuluttajavirastolle (jäljempänä myös "KKV" tai "virasto") on 7.11.2018 ilmoitettu järjestely, jossa Posti Group Oyj hankkii yksinomaisen määräysvallan Suomen Transval Group Oy:ssä.

KKV on 7.12.2018 tekemällään päätöksellä siirtänyt asian kilpailulain (948/2011) 26 §:n mukaiseen jatkoselvitykseen.

3 Ratkaisu

Kilpailu- ja kuluttajavirasto määrää jäljempänä selostetut sitoumukset noudatettaviksi ja hyväksyy ehdollisena yrityskaupan, jossa Posti Group Oyj hankkii yksinomaisen määräysvallan Suomen Transval Group Oy:ssä.

4 Osapuolet ja niiden harjoittama liiketoiminta

1. **Posti Group Oyj** (jäljempänä "Posti" tai "ilmoittaja") toimii Posti-konsernin emoyhtiönä hoitaen konserniin kuuluvien tytäryhtiöiden keskitetysti hoidettavat tehtävät, kuten konsernihallinto, ohjaus ja valvonta. Lisäksi Posti voi myös itse harjoittaa tytäryhtiöiden toimintoja tukevaa liiketoimintaa. Posti-konserniin kuuluvat Postin tytäryhtiöt harjoittavat posti- ja viestinvälitystoimintaa, logistiikkatoimintaa, palvelu- ja informaatiologistiikkatoimintaa, maksuliikenne- ja luottolaitostoimintaa, kiinteistöliiketoimintaa ja muuta näihin liittyvää tai niitä tukevaa liiketoimintaa.
2. Posti ja Solemo Oy perustivat 13.4.2017 sisälogistiikan palveluja tuottavan yhteisyrityksen Flexo Palvelut Oy:n. Posti on 10.10.2018 allekirjoitetulla osakekauppasopimuksella ostanut Solemo Oy:ltä kaikki sen Flexo Palvelut Oy:n osakekannasta omistamat osakkeet ja omistaa siten 100 prosenttia yhtiön osakkeista.
3. **Suomen Transval Group Oy** (jäljempänä "Transval") on sisälogistiikkayhtiö, joka toteuttaa erilaisia sisälogistiikan ratkaisuja logistiikka- ja teollisuuskohteissa. Transvalin asiakaskunta koostuu erityisesti kaupan, teollisuuden ja logistiikan erikokoisista toimijoista, joita se palvelee varastojen, terminaalien ja teollisuuden materiaalivirtojen tehostamisessa. Transvalin palvelutarjontaan kuuluu lisäksi erilaisia myymäläpalveluita, henkilöstö- ja konsultointipalveluita sekä pakkausvalmistusta.

5 Sovellettava lainsäädäntö

5.1 Kilpailulain yrityskauppaa koskevat säännökset

4. Kilpailulain 21 §:n 1 momentin mukaan yrityskaupalla tarkoitetaan: 1) kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 5 §:ssä tarkoitetun määräysvallan tai vastaavan tosiasiallisen määräysvallan hankkimista; 2) elinkeinonharjoittajan koko liiketoiminnan tai sen osan hankkimista; 3) sulautumista; 4) sellaisen yhteisyrityksen perustamista, joka huolehtii pysyvästi kaikista itsenäiselle yritykselle kuuluvista tehtävistä.
5. Kilpailulain 21 §:n 3 momentin mukaan yrityskaupan osapuolella tarkoitetaan määräysvallan hankkijaa, 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun liiketoiminnan tai sen osan hankkijaa, määräysvallan kohdetta, 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua liiketoimintaa tai sen osaa, 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuun sulautumiseen osallistuvaa yhteisöä tai säätiötä sekä 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetun yhteisyrityksen perustajaa.
6. Kilpailulain 22 §:n 1 momentin mukaan säännöksiä yrityskauppavalvonnasta sovelletaan yrityskauppaan, jossa yrityskaupan osapuolten yhteenlaskettu liikevaihto ylittää 350 miljoonaa euroa ja jossa vähintään kahden yrityskaupan osapuolen Suomesta kertynyt liikevaihto ylittää kummankin osalta 20 miljoonaa euroa.¹
7. Kilpailulain 25 §:n 1 momentin mukaan markkinaoikeus voi Kilpailu- ja kuluttajaviraston esityksestä kieltää tai määrätä purettavaksi yrityskaupan tai asettaa yrityskaupan toteuttamiselle ehtoja, jos yrityskauppa olennaisesti estää tehokasta kilpailua Suomen markkinoilla tai niiden oleellisella osalla erityisesti siitä syystä, että sillä luodaan määräävä markkina-asema tai vahvistetaan sitä. Kilpailulain 25 §:n 2 momentin mukaan jos 1 momentissa tarkoitettu kilpailun estyminen voidaan välttää asettamalla yrityskaupan toteuttamiselle ehtoja, Kilpailu- ja kuluttajaviraston tulee esityksen tekemisen sijasta neuvotella ja määrätä tällaiset ehdot noudatettaviksi. Kilpailu- ja kuluttajavirasto ei voi määrätä yrityskaupalle ehtoja, joita yrityskaupan ilmoittaja ei hyväksy.

¹ Liikevaihdon laskemisesta säädetään kilpailulain 24 §:ssä, jonka 1 momentin mukaan määräysvallan hankkijan, 21 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun liiketoiminnan tai sen osan hankkijan, absorptiosulautumisessa vastaanottavan yhteisön tai säätiön, kombinaatiosulautumisessa sulautuvan yhteisön tai säätiön ja yhteisyrityksen perustajan liikevaihtoon luetaan: 1) sellaisen yhteisön ja säätiön liikevaihto, joka käyttää siinä määräysvaltaa; 2) sellaisen yhteisön ja säätiön liikevaihto, jossa se käyttää määräysvaltaa; 3) sellaisen yhteisön ja säätiön liikevaihto, jossa 1 kohdassa tarkoitettu yhteisö tai säätiö käyttää määräysvaltaa; sekä 4) sellaisen yhteisön ja säätiön liikevaihto, jossa määräysvaltaa käyttää sama luonnollinen henkilö kuin johdantokappaleessa mainitussa yhteisössä tai säätiössä. Kilpailulain 24 §:n 2 momentin mukaan hankinnan kohteen liikevaihtona pidetään: 1) sen yhteisön tai säätiön liikevaihtoa, josta hankitaan määräysvalta; 2) 21 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun liiketoimintaan tai sen osaan liittyvää liikevaihtoa; tai 3) absorptiosulautumisessa sulautuvan yhteisön tai säätiön liikevaihtoa. Hankinnan kohteen liikevaihtoon luetaan myös sen yhteisön tai säätiön liikevaihto, jossa 2 momentin 1 tai 3 kohdassa tarkoitettu yhteisö tai säätiö käyttää määräysvaltaa.

8. Kilpailulain 26 §:n 1 momentin mukaan Kilpailu- ja kuluttajavirasto tutkii yrityskauppaa koskevan ilmoituksen välittömästi. Ensi vaiheessa Kilpailu- ja kuluttajavirasto ratkaisee, onko asiassa ryhdyttävä jatkoselvitykseen. Jos Kilpailu- ja kuluttajavirasto ei anna päätöstä jatkoselvitykseen ryhtymisestä kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta, yrityskaupan katsotaan tulleen hyväksytyksi. Määräaika ei ala kuluu, jos ilmoitus on olennaisesti puutteellinen. Kilpailulain 26 §:n 2 momentin mukaan, jollei Kilpailu- ja kuluttajavirasto aseta ehtoja eikä tee esitystä yrityskaupan kieltämisestä kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun se päätti jatkoselvitykseen ryhtymisestä, yrityskaupan katsotaan tulleen hyväksytyksi. Markkinaoikeus voi pidentää määräaika enintään kahdella kuukaudella.
9. Kilpailulain 44 §:n mukaan yrityskaupan ilmoittaja ei saa valittaa Kilpailu- ja kuluttajaviraston 25 §:n nojalla antamasta päätöksestä, jolla ilmoittajan esittämät ehdot on määrätty noudatettaviksi.

5.2 Kilpailulain yrityskauppasäännösten soveltuminen järjestelyyn

10. Yrityskauppailmoituksen mukaan ilmoitettu järjestely koskee Suomen Transval Group Oy:n koko osakekannan hankintaa. Järjestelyssä on kyse kilpailulain 21 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettusta kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitetun määräysvallan tai vastaavan tosiasiallisen määräysvallan hankkimisesta.
11. Posti Group Oyj:n maailmanlaajuinen liikevaihto on vuonna 2017 ollut 1 647 miljoonaa euroa, josta 1 408 miljoonaa euroa on kertynyt Suomesta. Transval-konsernin maailmanlaajuinen liikevaihto on vuonna 2017 ollut 148,1 miljoonaa euroa, josta [REDACTED] miljoonaa euroa on kertynyt Suomesta.
12. Koska kilpailulaissa määritellyt liikevaihtorajat ylittyvät, järjestely kuuluu yrityskauppavalvontaa koskevien säännösten soveltamisalaan.

6 Viraston selvitystoimenpiteet

13. Yrityskaupan arvioimiseksi virasto on selvittänyt yrityskaupan kilpailuvaikutuksia pääosin tapaamisin sekä lausunto- ja selvityspyynnöin.
14. KKV on kartoittanut sisälogistiikkaa alihankintana ostaville 3PL-toimijoille toimitetulla selvityspyynnöllä muun muassa sitä, kuinka välttämätön palveluntuottaja Transval on 3PL-toimijoille sekä sitä, minkälaisin vaihtoehtoisin tavoin Transvalin tuottama sisälogistiikkapalvelu olisi mahdollista järjestää.
15. Virasto on lisäksi toimittanut Transvalin kanssa kilpaileville sisälogistiikkapalveluita tuottaville yrityksille selvityspyynnön, jolla on kartoitettu muun muassa kilpailijoiden kokoluokkaa ja sitä, minkälaisin edellytyksin toimijoiden olisi mahdollista laajentaa palvelutarjontaansa.

16. Virasto on 12.12.2018 esittänyt ilmoittajalle siihen mennessä kertyneisiin selvityksiin perustuvan alustavan arvionsa yrityskaupan kilpailuvaikutuksista. Tämän seurauksena ilmoittaja on varhaisen vaiheen ratkaisuna toimittanut virastolle tarkemmin kappaleessa 9 esitetyt sitoumukset, joilla yrityskaupasta mahdollisesti johtuvat kilpailun vastaiset vaikutukset voidaan poistaa. KKV on katsonut, että ilmoittajan esittämät ehdot ovat riittävät poistamaan yrityskauppaan mahdollisesti liittyvät kilpailuhuolet. Tästä johtuen KKV ei ole käsillä olevassa asiassa suorittanut kokonaisvaltaista kilpailuvaikutusten arviointia.

7 Relevantit markkinat, markkinoiden koko ja kilpailutilanne

7.1 Ilmoittajan näkemys relevanteista markkinoista

17. Ilmoittajan mukaan relevantteina tuotemarkkinoina voidaan pitää ulkoistetun sisälogistiikan markkinoita. Lisäksi ilmoittaja katsoo, että ulkoistetun sisälogistiikan maantieteelliset markkinat ovat Suomen laajuiset.
18. Ilmoittajan mukaan ulkoistetulla sisälogistiikalla tarkoitetaan pääsääntöisesti asiakkaan omissa tiloissa palveluntarjoajan henkilöstön toimesta tapahtuvaa materiaalien ja tavaroiden käsittelyä, jossa hyödynnetään usein asiakkaan prosesseja ja järjestelmiä. Palvelu toteutetaan joko (i) suorite- tai tuntiperusteisesti, jolloin työnjohtovastuu kuuluu palveluntarjoajalle taikka (ii) vuokrahenkilöstöllä, jolloin työnjohtovastuu kuuluu ostajalle. Sisälogistiikan palvelut ovat osa laajempia logistiikan ulkoistuspalveluita, jotka kattavat sisälogistiikan palveluiden lisäksi muun muassa varasto- ja terminaalipalvelut, kuljetus- ja jakeluratkaisut sekä ammattihenkilöstön joustavan käytön.
19. Ilmoittaja on arvioinut, että sisälogistiikan kokonaismarkkinat ovat vuonna 2016 olleet kooltaan noin 6,8 miljardia euroa. Ilmoittajan arvion mukaan toimialan ulkoistusasteen keskiarvo on tällä hetkellä reilu 10 prosenttia, mutta ilmoittaja odottaa ulkoistusasteen nousevan noin 14 prosenttiin vuoteen 2022 mennessä. Ilmoittajan arvion mukaan ulkoistetun sisälogistiikan markkinan arvo on vuonna 2017 ollut noin 650-800 miljoonaa euroa ja ilmoittaja odottaa markkinan kasvavan tulevina vuosina noin 50 miljoonan euron vuosivauhtia.
20. Ilmoittajan mukaan ulkoistetun sisälogistiikan markkinat on mahdollista jaotella asiakasryhmittäin sen perusteella, missä palvelut toteutetaan. Tällä tavoin jaettuna ulkoistetun sisälogistiikan markkinoilta on mahdollista tunnistaa seuraavat palvelut: (i) varastopalvelut, (ii) teollisuuspalvelut, (iii) terminaalipalvelut, (iv) henkilöstöpalvelut sekä (v) myymäläpalvelut.
- i. Varastopalvelut
21. Ilmoittajan mukaan varastopalveluissa tyypillinen asiakas toimii kaupan alalla ja asiakkaalla on tavanomaisesti omat varasto- tai tuotantotilat, jossa palvelu tuotetaan. Varastotilassa suoritetaan sisään tulevien tuotteiden vas-

taanottoa (kontin/ajoneuvon purkaminen, tuotteitten tarkistus, merkintä ja siirtäminen säilytykseen) sekä tilausten mukaista keräilyä, lisäarvotyötä (esim. kampanjapaketointi, esiasennus, yhdistely jne.), pakkausta ja valmistelua kuljettamista varten.

ii. Teollisuuspalvelut

22. Ilmoittajan mukaan teollisuuspalveluissa asiakas toimii tyypillisesti valmistavassa teollisuudessa ja asiakkaalle tuotettavat palvelut kattavat tuotantolaitosten sisällä tapahtuvan sisälogistiikan. Palvelut sisältävät valmiiden tuotteiden pakkausta ja käsittelyä, pakkausten valmistamista sekä ennen kokoonpanoa tapahtuvaa komponenttien tai raaka-aineiden käsittelyä. Tuotannossa tarvittavia raaka-aineita, komponentteja ja tarvikkeita siirretään sovittuun paikkaan, josta yrityksen tuotantohenkilökunta ottaa tuotteet tuotantokäyttöön. Tämän lisäksi sisälogistiikkaan lasketaan valmiiden ja testattujen tuotteiden siirto tuotantosolusta pakkaamoon, lähettämöön ja varastoon sekä niiden lastaamista lähteviin kuljetusyksiköihin.

iii. Terminaalipalvelut

23. Ilmoittajan mukaan terminaalipalveluissa asiakas toimii tavanomaisesti kuljetus- ja huolinta-alalla ja asiakkaalla on suuret käsiteltävät materiaaliavirrat. Asiakkaalle tuotettavat palvelut sisältävät tyypillisesti kappaletavaran käsittelyä (3PL eli 3rd party logistics), raskasta käsittelyä satamissa ja rahtiterminaaleissa sekä käsittelyä valmistavan teollisuuden lähettämöissä. Työ pitää sisällään esimerkiksi kuljetusvälineiden (kontti, vaunu, auto jne.) purkutyötä, tuotteitten tarkistamista, mahdollista lisäarvotyötä (yhdistelyä, jakamista jne.) sekä tuotteiden siirtämistä terminaalin lähtevälle puolelle sovittujen prosessien mukaisesti.

iv. Henkilöstöpalvelut

24. Ilmoittajan mukaan ulkoistetun sisälogistiikan kokonaisuuteen kuuluu suoriteperusteisen palvelun lisäksi myös henkilöstövuokrausta, mikä pitää sisällään muun muassa työvoiman hankkimista ja rekrytoimista markkinoiden tarpeisiin sekä työvoiman kouluttamista. Henkilöstövuokraus eroaa perinteisestä sisälogistiikan ulkoistuspalvelusta ainoastaan siinä, että se toteutetaan asiakkaan työnjohtovastuulla, mutta itse suoritettava työ on täysin vastaavaa. Henkilöstöpalveluyritykset voivat hankkia työntekijöitä suoraan asiakkaalle vakinaiseen, määräaikaiseen tai tuntiperusteiseen työsuhteeseen.

v. Myymäläpalvelut (retail)

25. Ilmoittajan mukaan sisälogistiikan myymäläpalveluissa tyypillinen asiakas toimii päivittäistavara-kaupassa ja asiakkaalle tuotettavat palvelut kattavat asiakkaan myymälässä suoritettavia tuotteiden käsittelyyn liittyviä töitä, kuten hyllytystä, tuotteiden myyntikunnostusta, kassapalveluita ja tuotteiden laadunvalvontaa sekä parasta ennen -päiväysten valvontaa.

26. Ilmoittaja on toimittanut vuoden 2017 osalta oman arvionsa sisälogistiikan kokonaismarkkinan koosta, ulkoistettujen palveluiden osuudesta kyseisellä markkinalla sekä osapuolten myynnin määrästä ja markkinaosuuksista ensinnäkin ulkoistetun sisälogistiikan markkinoilla sekä toiseksi edellä kuvailuissa, asiakasryhmittelyn perusteella määritellyissä palveluissa:

	<i>Ulkoistettu sisälogistiikka</i>	<i>Varastopalvelut</i>	<i>Teollisuuspalvelut</i>	<i>Terminaali-palvelut</i>	<i>Henkilöstö-palvelut</i>	<i>Myymäla-palvelut</i>
<i>Sisälogistiikan kokonaismarkkinan arvo (miljardia euroa):</i>	n. 6,8	n. 2 – 2,5	n. 1,8 – 2,5	n. 0,5-0,7	N/A	n. 1,5 - 2
<i>Ulkoistetun sisälogistiikan palveluiden osuus kokonaismarkkinasta (miljoonaa euroa):</i>	650-800	350 – 450	220 – 270	110 – 140	N/A	8 – 10
<i>Myynnin arvo (miljoonaa euroa):</i>						
<i>Posti</i>	[40-60]	[30-50]	-	[10-15]	-	-
<i>Transval</i>	[130-170]	[60-90]	[25-35]	[20-30]	[10-15]	[3-5]
<i>Markkinaosuus (%):</i>						
<i>Posti</i>	[5-10]	[10-20]	-	[10-20]	-	-
<i>Transval</i>	[20-30]	[20-30]	[10-20]	[20-30]	N/A	[40-50]
<i>Osapuolet yhteensä</i>	[20-30]	[30-40]		[30-40]	N/A	

27. Ilmoittajan mukaan ulkoistetun sisälogistiikan markkina on hyvin fragmen-toitunut ja sillä toimii runsaasti erilaisia ja osin pienempiä palveluntarjoajia. Ilmoittajan mukaan toimialaan ei liity erityisiä mittakaavaetuja ja alalla on mahdollista toimia hyvinkin pienimuotoisesti ja silti kannattavasti.
28. Ilmoittajan mukaan ulkoistetun sisälogistiikan palveluita tarjoavia toimijoita voidaan ryhmitellä seuraavasti:
- i. Sisälogistiikkaan erikoistuneet yritykset, jotka operoivat oman henkilöstönsä toimesta asiakkaan tiloissa hoitaen materiaalivirtoja sekä kehittäen asiakkaan logistiikkaprosesseja. Ilmoittaja arvioi kyseisten

yrietysten osuuden koko ulkoistetun sisälogistiikan markkinasta olevan noin 40-50 prosenttia. Ilmoittajan mukaan sisälogistiikkaan erikoistuneita yrityksiä ovat muun muassa Transval, Flexo, DHL Supply Chain, HUB Logistics ja Barona.

- ii. Henkilöstöpalveluyritykset, jotka tarjoavat palveluita ja henkilöstöä sisälogistiikan markkinoilla. Ilmoittaja arvioi kyseisten yritysten osuuden koko ulkoistetun sisälogistiikan markkinasta olevan noin 20-30 prosenttia. Ilmoittajan mukaan henkilöstöpalveluyrityksiä ovat muun muassa Adecco, Barona, Varamiespalvelu, Staffpoint ja Smile.
- iii. 3PL-yritykset, jotka tarjoavat laaja-alaisesti eri logistiikkapalveluita, mukaan lukien sisälogistiikan ulkoistusratkaisuja. Ilmoittaja arvioi kyseisten yritysten osuuden koko ulkoistetun sisälogistiikan markkinasta olevan noin 30-40 prosenttia. Ilmoittajan mukaan 3PL-yrityksiä ovat muun muassa PostNord, DHL, DSV ja Schenker.

Ilmoittajan mukaan 3PL-yrityksillä on tavallisesti suorat asiakassuhteet esimerkiksi varastoinnissa. 3PL-yritykset hoitavat yhteydenpidon asiakkaaseen ja sopivat hinnat ja muut ehdot, joita sovelletaan kuhunkin asiakassuhteeseen. 3PL-yrityksestä riippuen varsinainen nk. "lattiatyö" (mm. tuotteiden kerääminen, pakkaaminen ja eteenpäin lähettäminen) suoritetaan joko 3PL-yrityksen omalla henkilökunnalla kokonaan tai osittain taikka työ on ulkoistettu muille sisälogistiikka-alan toimijoille, joita voivat olla sisälogistiikkaan erikoistuneet yritykset tai henkilöstöpalveluyritykset. Ilmoittajan näkemyksen mukaan 3PL-yritykset käyttävät yleisesti alihankkijoita.

29. Ilmoittajan mukaan markkinoille tulee jatkuvasti uusia palveluntarjoajia. Ilmoittajan käsityksen mukaan on yleistä, että henkilöstövuokrausta tarjoavat yritykset laajentavat toimintaansa sisälogistiikan suuntaan, minkä lisäksi 3PL-yritykset laajentavat usein toimintojaan sisälogistiikkaan eli alkavat tarjoamaan palveluita asiakkaiden tiloissa. Ilmoittajan mukaan alalle tulo tai toiminnan laajentaminen ei aiheuta merkittäviä kustannuksia. Palveluntarjoajien on mahdollista kasvattaa tuotantokapasiteettiaan sitä mukaa kun ne saavat uusia asiakkaita.
30. Ilmoittajan mukaan ulkoistetuille logistiikkapalveluille on tyypillistä, että yritykset pyrkivät kehittämään ja laajentamaan palvelukonseptejaan hieman erilaisiksi esimerkiksi tarjoamalla asiakkaille erilaisia logistisia palvelukokonaisuuksia. Ilmoittajan mukaan alan yritykset tarjoavat kuitenkin asiakkaille lähes kaikkia palveluja, jotka liittyvät materiaalivirtojen käsittelyyn. Useat toimijat kykenevät tarjoamaan vastaavia, toisiaan korvaavia palveluita ja palvelun tarjontaa on suhteellisen helppo muuttaa kysyntää vastaavaksi. Ilmoittajan mukaan osapuolten tarjoamia palveluita vastaavia ulkoistuspalveluita onkin saatavilla useilta muilta palveluntarjoajilta. Ilmoittajan

mukaan asiakkailta saattaa olla ulkoistettavan palvelun suhteen erityisiä toiveita, jotka ulkoistuspalveluntarjoajan tulee ottaa huomioon.

31. Ilmoittajan mukaan asiakasyritysten sisälogistiikasta lähes 90 prosenttia toteutetaan yritysten omissa tiloissa ja omalla henkilöstöllä eli ns. in-house-periaatteella. Mikäli yritys haluaa ulkoistaa sisälogistiikan tehtäviään, on sen mahdollista ostaa käsittelyn ulkoistusratkaisuja valmiina 3PL-yrityksiltä, ulkoistaa ne sisälogistiikkatoimijoille tai tehdä in-house/joustotyönä henkilöstöpalveluyrityksiltä. Asiakasyrityksen on myös mahdollista ulkoistaa koko toimitusketjunsä ja kaikki sen osa-alueet. Ilmoittajan mukaan ulkoistus tehdään usein vaiheittain alkaen henkilöstöpalveluista (henkilöstövuokraus). Varastojen, terminaalien ja tuotannon sisälogistiikka tulee tyypillisesti seuraavassa vaiheessa.
32. Ilmoittajan mukaan asiakkaiden on mahdollista valita joko yksi palveluntarjoaja vastaamaan koko ulkoistuksesta tai useita palveluntarjoajia hoitamaan ulkoistuksen eri osa-alueita. Asiakkaat eivät tyypillisesti sitoudu tiettyyn palveluntarjoajaan, vaan voivat käyttää myös muita palveluntarjoajia samojen palveluiden osalta.
33. Ilmoittajan mukaan asiakkaat muotoilevat ulkoistuspalvelut siten, että palveluntarjoajien kilpailuttaminen on helppoa ja palveluntarjoajan vaihtaminen vaivatonta. Usein vaihdon yhteydessä tapahtuu liiketoiminnan luovutus, jolloin henkilöstö ja mahdolliset materiaalikäsittelylaitteet siirtyvät seuraavalle toimijalle, mikä mahdollista toimintojen siirron ilman, että toiminnassa tapahtuisi keskeytyksiä. Näin ollen asiakkaat eivät ole riippuvaisia ulkoistuspalvelujen tarjoajista. Ilmoittajan mukaan asiakkaan on myös aina mahdollista siirtyä ulkoistuksesta takaisin hoitamaan sisälogistiikan tehtävät itse kokonaan tai osittain eikä kerran valittu ulkoistus sido asiakasta ulkoistusten käyttämiseen tulevaisuudessa.

7.2 Lausunnonantajien näkemys relevanteista markkinoista

34. Useat KKV:n kuulemista markkinatoimijoista ovat katsoneet, että yritys-kauppailmoituksessa esitetty markkinamäärittely on puutteellinen ja kaupan kilpailuvaikutuksia ei voida sen perusteella arvioida. Lausunnonantajat arvioivat ulkoistetun sisälogistiikan kokonaismarkkinan pienemmäksi kuin ilmoittaja ja näin ollen myös osapuolten markkinaosuudet ilmoitettua suuremmiksi. Eräs lausunnonantaja on esittänyt, että ilmoittajan tekemä markkinoiden jaottelu ei vastaa alalla yleisesti hyväksyttyä luokittelua.
35. Joidenkin lausunnonantajien näkemyksen mukaan relevantti maantieteellinen markkina on valtakunnallisen sijaan alueellinen, sillä sisälogistiikan ulkoistaminen kilpailutetaan alueellisesti ja toimijat ovat lähinnä alueellisia, eivät valtakunnallisia. Eräiden lausunnonantajien mukaan ilmoittaja on niputtanut sekä alueellisia että valtakunnallisia toimijoita toistensa kilpailijoiksi, mikä vääristää kuvaa kilpailutilanteesta eri alueilla. Osa lausunnonantajista on sitä mieltä, että markkina keskittyy Etelä-Suomen alueelle, koska

ulkoistetun sisälogistiikan palveluiden tarvetta esiintyy lähinnä Turku-Tampere-pääkaupunkiseutu -akselilla.

36. Lisäksi lausunnonantajat ovat nostaneet esiin, että ilmoittajan nimeämät kilpailijat eivät tosiasiallisesti kilpaile Transvalin kanssa samalla markkinasegmentillä. Erään lausunnonantajan mukaan Transvalin tuottama sisälogistiikan ulkoistuspalvelu on laajempi verrattuna yrityskauppailmoituksessa mainittuihin kilpailijoihin. Lausunnonantajien mukaan osa mainituista kilpailijoista tarjoaa esimerkiksi ainoastaan henkilöstövuokrauspalvelua kokonaisulkoistuksen sijaan. Transval on osan lausunnonantajista mukaan ainoa sisälogistiikan kokonaisulkoistuspalvelua tarjoava yritys.

7.3 KKV:n arvio relevanteista markkinoista

37. Viraston näkemyksen mukaan yrityskaupan kilpailuvaikutusarvioinnin kannalta lähtökohtana voidaan pitää sitä, että sisälogistiikkapalvelut muodostavat oman hyödykemarkkinansa. Sisälogistiikkapalveluita ostavat 3PL-operaattorit sekä muut toimijat, jotka toimivat jalostusketjun seuraavassa vaiheessa, kuten valmistava teollisuus. 3PL-operaattorit myyvät edelleen kuljetus- ja varastointipalveluja omille loppuasiakkailleen.
38. Sisälogistiikkapalvelun tuottaminen edellyttää viraston selvitysten mukaan oikeanlaista kalustoa ja henkilöstöä. Sisälogistiikkaa myyvä yritys voi ostaa henkilöstöpalveluita toiselta yritykseltä, joka toimii jalostusketjun aiemmassa vaiheessa. Sisälogistiikkapalvelut kuuluvat siis henkilöstöpalveluihin nähden seuraavalle jalostusportaalle. Pelkkä henkilöstövuokraus ei kuulu viraston arvion mukaan sisälogistiikkapalveluiden kanssa samalla markkinalle, vaan henkilöstöä voidaan pitää tuotantopanoksena sisälogistiikkapalveluiden tuotannossa.
39. Sisälogistiikan ulkoistamisen sijasta yritys voi järjestää sisälogistiikan itsensä in-house-tuotantona omaa henkilöstöään ja kalustoaan käyttäen. Itse tuotettu sisälogistiikka ei viraston arvion mukaan kuulu sisälogistiikkapalveluiden hyödykemarkkinalle, koska kyseessä ei ole markkinoilta ostettava hyödyke.
40. KKV on selvittänyt markkinoiden mahdollista alueellisuutta. Selvitysten perusteella sisälogistiikkapalveluiden kysyntä painottuu Etelä-Suomeen, joissa sijaitsevat suurimmat terminaalit. Relevanttien maantieteellisten markkinoiden täsmällinen määrittely ei ole viraston arvion mukaan kuitenkaan tarpeen yrityskaupan kilpailuvaikutusten arvioimiseksi.
41. KKV:n näkemyksen mukaan relevanttien tuote- tai maantieteellisten markkinoiden täsmällinen määrittely ei ole tarpeen asian lopputulos huomioon ottaen ja relevanttien markkinoiden täsmällinen määrittely voidaan näin ollen KKV:n arvion mukaan jättää avoimeksi.

8 Yrityskaupan kilpailuvaikutukset

8.1 Johdanto

42. Arvioidessaan sitä, johtaako yrityskauppa kilpailulain 25 §:n mukaisesti tehokkaan kilpailun olennaiseen estymiseen, Kilpailu- ja kuluttajavirasto analysoi, onko yrityskaupalla kilpailunvastaisia vaikutuksia. Kilpailuviraston suuntaviivoissa, Euroopan komission horisontaalisia sulautumia koskevissa suuntaviivoissa² sekä Euroopan komission ei-horisontaalisia sulautumia koskevissa suuntaviivoissa kuvataan tapoja, joilla vertikaaliset sulautumat voivat estää tehokasta kilpailua.
43. KKV on tarkastellut ilmoitettua järjestelyä ilmoittajan näkemyksestä poiketen lähtökohtaisesti vertikaalisena yrityskauppana ja arvioinut pääasiassa yrityskaupan mahdollisia vertikaalisia kilpailuvaikutuksia.³ Tämä johtuu erityisesti siitä, että yrityskaupan osapuolilla on ainoastaan rajoitetusti päällekkäistä liiketoimintaa, eivätkä yrityskaupan haitalliset vaikutukset aiheudu osapuolten keskinäisen kilpailun vähenemisestä.⁴
44. Ei-horisontaaliset yrityskaupat johtavat yleensä harvemmin merkittäviin kilpailuongelmiin kuin horisontaaliset yrityskaupat. Tehokas kilpailu voi kuitenkin olennaisesti estyä myös ei-horisontaalisten yrityskauppojen seurauksena. Näin voi olla esimerkiksi tilanteessa, jossa yritys saa vertikaalisen yrityskaupan seurauksena haltuunsa tärkeitä hankintalähteitä tai jakelukanavia, joista myös kilpailijat ovat riippuvaisia.⁵
45. Kuten horisontaalisen yrityskaupan, myös vertikaalisen yrityskaupan aiheuttamat kilpailunvastaiset vaikutukset voidaan pääasiallisesti jakaa kahteen käsitteelliseen kategoriaan: koordinoimattomiin vaikutuksiin ja koordinoituihin vaikutuksiin. Käytännössä yleisin vertikaalisesta yrityskaupasta johtuva koordinoimaton vaikutus liittyy markkinoiden sulkemiseen.⁶
46. Markkinoiden sulkeminen voi tapahtua usealla eri tavalla, kuten estämällä potentiaalisten kilpailijoiden markkinoille tuloa tai vaikeuttamalla jo markki-

² Ks. Euroopan komission suuntaviivat ei-horisontaalisten sulautumien arvioinnista (2008/C 265/07), kohta 6: horisontaalisia sulautumia koskevassa tiedonannossa annettu yleisohjeistus pätee myös ei-horisontaalisiin sulautumiin.

³ Vertikaalisella yrityskaupalla tarkoitetaan hyödykkeen jalostusketjun eri vaiheessa toimivien yritysten välistä keskittymää, jossa esimerkiksi tietyn hyödykkeen valmistaja sulautuu samaan jalostusketjuun kuuluvan jakelijan kanssa: Kilpailuviraston suuntaviivat yrityskauppavalvonnasta (2011), s. 81.

⁴ Transvalilla on ennestään vahvempi asema ulkoistetun sisälogistiikan markkinalla. Posti on toiminut ennen yrityskauppaa sisälogistiikan markkinoilla sen omistaman Flexo Palvelut Oy:n kautta, jonka toiminta on ollut vasta kehitysvaiheessa. Tästä johtuen Flexo Palvelut Oy:n markkinaosuus sisälogistiikan markkinoilla on varsin pieni ja yrityskaupasta johtuva markkinaosuuden lisäys pysyy hyvin vähäisenä.

⁵ Kilpailuviraston suuntaviivat yrityskauppavalvonnasta, s. 81-82.

⁶ Kilpailuviraston suuntaviivat yrityskauppavalvonnasta, s. 82; Euroopan komission suuntaviivat ei-horisontaalisten sulautumien arvioinnista, kohta 17-18.

noilla olevien yritysten mahdollisuuksia käyttää tärkeitä tuotantopanoksia tai pääsyä toiminnan kannalta merkityksellisiin jakelukanaviin.⁷

8.2 Markkinatoimijoiden näkemys yrityskaupan kilpailuvaikutuksista

47. KKV:n markkinaselvityksissä on tuotu esiin huolenaiheita yrityskauppaan liittyen. Useat lausunnonantajista ovat esittäneet huolensa siitä, että yrityskauppa johtaa vertikaalisiin ongelmiin ulkoistetun sisälogistiikan markkinalla. Monet 3PL-toimijoista, jotka kilpailevat Postin kanssa, ovat ulkoistaneet ainakin osan sisälogistiikan palveluistaan Transvalille ja kyseiset toimijat ovat huolissaan Transvalin tuottaman ulkoistetun sisälogistiikan tarjoamisen jatkumisesta yrityskaupan toteutumisen jälkeen.
48. Usean lausunnonantajan mukaan markkinalla ei ole Transvalin lisäksi toista sellaista palveluntarjoajaa, joka pystyisi hoitamaan suuria asiakkuuksia. Lausunnonantajat ovat erimielisiä ilmoittajan kanssa myös siitä, millaisia investointeja toiminnan laajentaminen sisälogistiikan ulkoistuksen markkinalla vaatii. Lausunnonantajat ovat esittäneet, että Transvalin käyttämän kaluston korvaaminen vie aikansa, koska laitetoimituksissa voi kestää puolesta vuodesta vuoteen. Näin ollen 3PL-toimijat ovat huolissaan siitä, että mikäli Transval äkillisesti lakkaisi toimittamasta sisälogistiikan ulkoistuspalvelua, eivät Postin kilpailijat pystyisi hoitamaan asiakkuuksiaan, koska korvaavaa palveluntarjoajaa ei ole ja toiminnan laajentaminen on hidasta kalustoinvestoinneista johtuen.
49. Viraston kuulemien 3PL-toimijoiden mukaan Transvalilla on tuottamastaan sisälogistiikasta johtuen pääsy Postin kilpailijoiden kaupallisesti arkaluonteisiin tietoihin kuten toimijoiden hintoihin ja volyymeihin. Lausunnonantajien mukaan keskittymä kykenisi hyödyntämään tietoa tavalla, jonka johdosta Postin kanssa kilpailevat 3PL-toimijat eivät kykenisi tehokkaasti kilpailemaan Postin kanssa, mikä johtaisi merkittävään kilpailun estymiseen.

8.3 Ilmoittajan näkemys yrityskaupan kilpailuvaikutuksista

50. Ilmoittaja on tarkastellut ilmoitettua järjestelyä pääasiallisesti horisontaalisena yrityskauppana. Ilmoittajan arvion mukaan yrityskaupalla ei tule olemaan merkittävää vaikutusta ulkoistetun sisälogistiikan markkinalla, eikä yrityskauppa siten aiheuta kilpailuongelmia. Ilmoittaja arvioi Transvalin markkinaosuuden laskevan seuraavien 3-5 vuoden aikana. Postin osalta Flexo Palvelut Oy:n toiminta on puolestaan vielä kehitysvaiheessa ja yhtiön markkinaosuus relevantilla markkinalla on pieni.
51. Ilmoittajan mukaan ulkoistetun sisälogistiikan markkina kasvaa nopeasti ja markkinalla on ennestään paljon vahvoja toimijoita. Kilpailijoiden liikevaihdot ovat kasvaneet merkittävästi viime vuosina, minkä lisäksi alalla jo toimivat kotimaiset ja kansainväliset yritykset pyrkivät laajentamaan palvelukon-

⁷ Kilpailuviraston suuntaviivat yrityskauppa- ja valvonnasta, s. 81.

septejaan sisälogistiikassa uusille osa-alueille. Lisäksi ilmoittaja arvioi, että markkina on kasvun ja alalle tulon helpouden takia houkutteleva myös uusille toimijoille.

52. Ilmoittajan mukaan Transvalin tarjoaman sisälogistiikan tuottaminen on aina mahdollista hoitaa myös itse in-house-periaatteella, kuten ennen toimintojen ulkoistamista Transvalille.
53. Ilmoittajan mukaan yrityskaupalla ei toisaalta ole vaikutusta asiakkaiden mahdollisuuksiin hankkia palveluita Transvalilta, sillä Posti aikoo pitää Transvalin itsenäisenä yhtiönä varmistaakseen sen, että Transvalin palvelut ovat saatavilla asiakkaille aivan kuten ennen yrityskauppaa. Postin osalta ei ole tarkoituksenmukaista irtisanoa sopimuksia tai tehdä niitä sellaisin ehdoin, että asiakkaat siirtyisivät kilpailijoille, joita markkinalla on runsaasti. Osapuolet nimenomaan toivovat sopimusten jatkuvan.
54. Kaupallisesti arkaluonteisten tietojen osalta sisälogistiikkayhtiöt eivät ilmoittajan mukaan saa tyypillisesti 3PL-asiakkailtaan mitään näiden kustannusrakenteeseen, asiakkaisiin tai palveluiden hintoihin liittyviä tietoja. Ilmoittajan näkemyksen mukaan 3PL-palvelut ovat kokonaisratkaisuja, joissa Transvalin tuottama palvelu on vain pieni osa kokonaiskustannuksia. Transvalin tuottamien palveluiden hinta perustuu lähes aina TES-kustannuksiin, joka on sinällään normaalia markkinatietoa.

8.4 KKV:n arvio yrityskaupan kilpailuvaikutuksista

8.4.1 Johdanto

55. KKV on yrityskaupan kilpailuvaikutuksia arvioidessaan tarkastellut pääasiassa ilmoitetun yrityskaupan koordinoimattomia vaikutuksia. Virasto on alustavasti arvioinut, voiko ilmoitettu yrityskauppa johtaa markkinoiden sulkemiseen.
56. Kilpailunvastaisia koordinoimattomia vaikutuksia aiheuttava markkinoiden sulkeminen voidaan toteuttaa kahdessa muodossa, ns. (i) tuotantohyödykemarkkinoiden sulkemisella ja (ii) kysyntämarkkinoiden sulkemisella.
57. KKV on alustavana arvionaan katsonut, että yrityskauppa saattaa aiheuttaa haitallisia kilpailuvaikutuksia ulkoistetun sisälogistiikan markkinalla, koska keskittymällä saattaa olla kyky tuotantohyödykemarkkinoiden sulkemiseen. Yrityskaupassa Posti hankkii määräysvallan Transvalissa, joka puolestaan on monien Postin kanssa kilpailevien 3PL-toimijoiden tärkeä sopimus-kumppani.
58. Markkinoiden sulkemisesta johtuvia mahdollisia kilpailuongelmia arvioitaessa kiinnitetään yleensä huomiota seuraavien kolmen edellytyksen täyttymiseen: (i) keskittymällä on kyky sulkea markkinat, (ii) keskittymällä on kannustin sulkea markkinat ja (iii) keskittymän toiminnalla on merkittävä haital-

linen vaikutus tehokkaaseen kilpailuun ja sitä kautta kuluttajien etuihin tuotantoketjun loppupäässä.⁸ KKV on alustavassa arvioinnissaan keskittynyt arvioimaan keskittymän kykyä sulkea markkinat. Koska ilmoittaja on tarjonnut kilpailuongelmat poistavia sitoumuksia asian käsittelyn varhaisessa vaiheessa, KKV ei ole arvioinut tarkemmin keskittymän kannustinta markkinoiden sulkemiseen taikka tästä johtuvia vaikutuksia tehokkaaseen kilpailuun. Yrityskauppaehtoja kuvataan tarkemmin jäljempänä luvussa 9.

8.4.2 Keskittymän kyky sulkea markkinat

59. Tuotantohyödykemarkkinoiden sulkemisella viitataan tilanteeseen, jossa yrityskaupan seurauksena syntyvä keskittymä todennäköisesti tulisi rajoittamaan jalostusketjun loppupäässä toimivien kilpailijoiden mahdollisuuksia hankkia tärkeitä tuotantopanoksia, mikä puolestaan nostaisi niiden kustannuksia sekä heikentäisi mahdollisuuksia kilpailla tehokkaasti kyseisillä markkinoilla. Heikentynyt kilpailupaine saattaisi antaa keskittymälle mahdollisuuden esimerkiksi nostaa kannattavasti asiakashintoja.⁹
60. Kyky sulkea tuotantohyödykemarkkinat edellyttää yleensä, että keskittymällä on hallussaan jalostusketjun loppupäässä toimivan kilpailijan tuotteen valmistamisen kannalta tärkeä tuotantohyödyke, kuten tärkeä komponentti. Keskittymällä on oltava riittävä markkinavoima tuotteen alkupään markkinoilla.¹⁰
61. KKV:n arvion mukaan Transvalilla on merkittävää markkinavoimaa ulkoistetun sisälogistiikan markkinalla sen ollessa viraston alustavan arvion perusteella useille 3PL-toimijoille välttämätön sopimuskumppani. Monet 3PL-toimijat ovat ulkoistaneet ainakin osan sisälogistiikan palveluistaan Transvalille, ja mikäli Transvalin tuottama palvelu ei jatkuisi yrityskaupan jälkeen saman laajuisena kuin aikaisemmin, vaikuttaisi tämä viraston alustavan arvion mukaan Postin kanssa kilpailevien 3PL-toimijoiden kykyyn hoitaa omia asiakkuuksiaan.
62. Keskittymällä ei todennäköisesti ole valmiuksia sulkea markkinoita, jos sen kilpailijoilla on mahdollisuus tehokkaasti vastata keskittymän yrityksiin heikentää tuotteidensa tai palveluidensa saatavuutta lisäämällä kapasiteettiaan tai tehostamalla toimintaansa.¹¹
63. Virasto on tässä tarkoituksessa selvittänyt Transvalin kilpailijoiden kykyä laajentaa toimintaansa ulkoistetun sisälogistiikan markkinalla. Useat KKV:n kuulemista markkinatoimijoista ovat tuoneet esille kyvyn ja halukkuuden laajentaa toimintaansa sisälogistiikkapalveluiden tarjonnassa. Toiminnan laajentaminen edellyttäisi markkinatoimijoiden mukaan henkilöstö-, laite- ja

⁸ Kilpailuviraston suuntaviivat yrityskauppavalvonnasta, s. 83-84.

⁹ Kilpailuviraston suuntaviivat yrityskauppavalvonnasta, s. 83.

¹⁰ Kilpailuviraston suuntaviivat yrityskauppavalvonnasta, s. 84.

¹¹ Kilpailuviraston suuntaviivat yrityskauppavalvonnasta, s. 84.

kalusteinvestointeja. Viraston arvion mukaan tarvittaviin investointeihin kuuluva aika tai kustannusten suuruus eivät kuitenkaan muodostu toiminnan laajentamisen esteeksi. Toimijoilla kestäisi viraston selvitysten mukaan korkeintaan vuoden siirtyä tarjoamaan laajemmin sisälogistiikkapalvelua 3PL-toimijoille.

64. Sisälogistiikan palvelut voidaan tuottaa lisäksi in-house-tuotantona. KKV on selvittänyt 3PL-toimijoiden kykyä siirtyä tuottamaan sisälogistiikkapalvelut tarvittaessa itse, mikäli yritysjärjestelyllä olisi vaikutusta Transvalin tuottaman palvelun jatkumiseen. KKV:n selvityksen mukaan toimijan kykyyn siirtyä in-house-tuotantoon vaikuttavat kalusteinvestointeihin ja henkilöstön hankkimiseen sekä alihankintasuhteen purkamiseen Transvalin kanssa kuuluva aika. Viraston selvitysten mukaan toimijoilla kestäisi korkeintaan vuoden siirtyä sisälogistiikkapalveluiden in-house-tuotantoon.
65. Virasto katsoo, että yrityskaupan seurauksena Postilla on kyky sulkea sen kilpailijat väliaikaisesti pois markkinoilta tai ainakin merkittävästi vaikeuttaa niiden toimintaa irtisanomalla Transvalin kanssa tehdyt sopimukset. Viraston selvityksen perusteella Transvalin tuottaman sisälogistiikan korvaaminen vie Postin kilpailijoilta noin vuoden, jonka kuluessa Postin kilpailijoiden kyky asiakasveloitteiden täyttämiseen merkittävästi heikentyy ilman yrityskaupalle asetettavia ehtoja. Viraston alustavan arvion mukaan tämä heikentäisi merkittävästi muiden 3PL-toimijoiden kilpailuasemaa ja -edellytyksiä markkinoilla.

8.4.3 Kaupallisesti arkaluonteisiin tietoihin liittyvät kilpailuongelmat

66. Komission ei-horisontaalisia sulautumia koskevien suuntaviivojen mukaan sulautuma saattaa saada vertikaalisen integroitumisen seurauksena haltuunsa kaupallisesti arkaluonteisia tietoja kilpailijoiden toiminnasta tuotantoketjun alku- tai loppupäässä. Esimerkiksi yritys, josta tulee tuotantoketjun loppupäässä toimivan kilpailijan toimittaja, saattaa saada oleellisia tietoja, joiden ansiosta sen ei tarvitse hinnoitella tuotantoketjun loppupään markkinoilla yhtä aggressiivisesti kuin aiemmin, mikä on kuluttajien etujen vastaista.¹²
67. Virasto on selvittänyt tarkemmin 3PL-toimijoiden esiin nostamia arkaluonteisten asiakastietojen suojaamiseen liittyviä huolenaiheita. Mikäli Posti saa Transvalilta haltuunsa sen kilpailijoiden luottamuksellisia tietoja, luo tämä edellytyksiä paitsi tietojen yksipuoliselle hyödyntämiselle, myös toimintojen yhteensovittamiselle, kun hinnoittelun seuranta helpottuu. Viraston selvitysten mukaan 3PL-toimijat näkevät arkaluonteisiin tietoihin liittyvän ongelman merkittävänä ja virastolle on esitetty, että 3PL-toimijoiden ja Transvalin välisiä sopimuksia tullaan todennäköisesti irtisanomaan Transvalin asiakkaiden puolelta kyseisestä kilpailuongelmasta johtuen.

¹² Ks. Euroopan komission suuntaviivat ei-horisontaalisten sulautumien arvioinnista, kohta 78.

68. KKV:n alustavan arvion mukaan jo pelkkä riski arkaluonteisten tietojen siirtymisestä Postille saattaa vaikuttaa 3PL-toimijoiden käyttäytymiseen. Tällä saattaa viraston alustavan arvion mukaan olla kilpailun kannalta haitallisia vaikutuksia, jos arkaluonteiset tiedot turvatakse Postin kilpailijat irtisanoivat sopimussuhteensa Transvalin kanssa ja joutuisivat ostamaan sisälogistiikkapalveluita kalliimmalla muualta taikka eivät onnistuisi tuottamaan niitä tehokkaalla tavalla itse. Korkeammat sisälogistiikan kustannukset voisivat tällöin siirtyä loppuasiakkaalta perittyihin hintoihin.
69. Posti on toimittanut virastolle selvityksen sellaisista mahdollisesti arkaluonteisiksi katsottavista tiedoista, joita Transval saa haltuunsa tuottaessaan palvelua 3PL-toimijoille. Selvitysten mukaan Transval saa haltuunsa Transvalin ja 3PL-toimijoiden välisten sopimusten sisällön (ml. palvelukuvaukset ja laatuvaatimukset), Transvalin asiakaskohtaiset hinnat 3PL-asiakkaille sekä Transvalin 3PL-asiakkaiden asiakaskohtaisen kuukausilaskutuksen sisältäen asiakasvolyymit¹³. Ilmoittajan näkemyksen mukaan Transval ei saa mitään muita tietoja, jotka olisivat mahdollisesti arkaluonteisia.

8.5 Tasapainottavat tekijät

8.5.1 Johdanto

70. Yrityskaupan seurauksena keskittymälle syntyvä huomattavakaan markkinavoima ei välttämättä johda tehokkaan kilpailun olennaiseen estymiseen, jos voidaan osoittaa tekijöitä, jotka tehokkaasti tasapainottavat keskittymän aiheuttamia kilpailunvastaisia vaikutuksia.
71. KKV on arvioinut yrityskaupan tasapainottavana tekijänä yrityskaupan aikaansaamia tehokkuushyötyjä. Muita tasapainottavia tekijöitä, kuten potentiaalista kilpailua tai tilaajien neuvotteluvoimaa ei sen sijaan olla arvioitu Postin varhaisessa vaiheessa tarjoamista sitoumuksista johtuen.

8.5.2 Yrityskaupan tehokkuushyödyt

72. Huomattavia kilpailunvastaisia vaikutuksia aiheuttava yrityskauppa johtaa usein riskiin tehokkuuden heikkenemisestä. Toisaalta yrityskaupalla voi olla myös huomattavia myönteisiä vaikutuksia sen osapuolten tehokkuuteen. Yrityskaupan aikaansaamat tehokkuusedut voivat lisätä keskittymän kykyä ja kannustimia toimia kilpailua edistävällä tavalla kuluttajien hyväksi sekä näin tasapainottaa yrityskaupan mahdollisesti muutoin aikaansaamia kilpailunvastaisia vaikutuksia. Tehokkuusvaikutuksille annettava merkitys ja pai-

¹³ Ottaen huomioon liiketoiminnan luonteen ja sen, että alihankintasopimukset ovat alalle tyypillisiä, esimerkiksi volyymitiedot eivät ilmoittajan mukaan ole tosiasiallisesti sensitiivisiä. Ilmoittaja on tuonut esille, että esimerkiksi Postin 3PL-kilpailijat saavat tietoonsa Postin volyymejä silloin, kun tuottavat palveluja Postille. Tämä on ilmoittajan mukaan täysin normaali käytäntö ja volyymitiedot välittyvät alihankintaa suoritettaessa. Posti kuitenkin sitoutuu suojaamaan esitetyissä ehdoissa myös Transvalin 3PL-operaattoriasiakkaiden asiakaskohtaiset laskutustiedot.

notus riippuvat muun muassa siitä, kuinka merkittäviä ne ovat, miten todennäköisesti ne voidaan saavuttaa ja edistävätkö ne kilpailua asiakkaiden ja kuluttajien hyödyksi. Tehokkuusetujen tulee yleensä olla sitä merkittävämpiä, mitä huomattavampia ovat yrityskaupasta aiheutuvat kilpailunvastaiset vaikutukset.¹⁴

73. Vertikaaliset yrityskaupat tarjoavat usein hyvät mahdollisuudet huomattavienkin tehokkuusetujen saavuttamiselle. Vertikaalisille yrityskaupoille on usein ominaista esimerkiksi se, että osapuolten toiminnot ja niiden tarjoamat tavarat tai palvelut ovat toisiaan täydentäviä. Tällaisiin toisiaan täydentävien toimintojen, tuotteiden tai palveluiden yhdistämiseen liittyy usein tehokkuusetuja, jotka puolestaan voivat lisätä osapuolten kykyä ja kannustinta toimia kilpailua edistävällä tavalla kuluttajien hyödyksi.¹⁵
74. Tehokkuusetujen osoittaminen on kaupan osapuolten vastuulla ja edellyttää osapuolilta luotettavaa näyttöä odotettavissa olevista tehokkuuseduista sekä siitä, että yrityskauppa on välttämätön niiden saavuttamiseksi.¹⁶
75. Ilmoittajan mukaan yrityskaupan ratio ei ole kaupassa saavutettavissa synergioissa ja niiden kautta saavutettavissa yhtiökohtaisissa tehokkuuseduissa. Transvalin hankinta liittyy ilmoittajan mukaan siihen, että Posti näkee potentiaalia markkinalla, joka on vielä kehitysvaiheessa.
76. Yrityskauppa tulee ilmoittajan mukaan lisäämään kilpailua sisälogistiikan markkinoilla alla tarkemmin kuvatuilla tavoilla. Tästä hyötyy ilmoittajan näkemyksen mukaan koko Suomen logistiikkasektori, ja sen myötä myös logistiikan yritysten kyky tarjota kustannustehokkaita palveluita ja tuotteita paranee. Kuluttajille tämä tarkoittaa ilmoittajan mukaan nopeampia ja laadukkaampia toimituksia, korkeampaa toimitusvarmuutta, alenevia hintoja sekä parempia lähipalveluita. Tämä parantaa ilmoittajan mukaan osaltaan myös suomalaisten yritysten mahdollisuuksia pärjätä yhä kovenevassa kilpailussa.
77. Kilpailuoikeudellisen tehokkuuden näkökulmasta yrityskaupasta seuraavat edut liittyvät ilmoittajan mukaan markkinan luomiseen ja kasvattamiseen. Yrityskaupan myötä syntyy osaava toimija, joka luo markkinaa ja edistää kilpailua.
78. Digitalisaatio ja verkkokaupan kasvu tulevat nostamaan ilmoittajan näkemyksen mukaan henkilöstön ja palveluiden volyyminvaihteluja merkittävästi logistiikan markkinoilla, mikä tarkoittaa käytännössä sesonkimaisempaa toimintaa ja tilapäisen henkilöstön kysyntäpiikkejä. Näihin logistiikkapalve-

¹⁴ Kilpailuviraston suuntaviivat yrityskauppavalvonnasta, s. 93-94; Euroopan komission suuntaviivat horisontaalisten sulautumien arvioinnista (2004/C 31/03), kohdat 76-78.

¹⁵ Kilpailuviraston suuntaviivat yrityskauppavalvonnasta, s. 81.

¹⁶ Kilpailuviraston suuntaviivat yrityskauppavalvonnasta, s. 95; Euroopan komission suuntaviivat horisontaalisten sulautumien arvioinnista (2004/C 31/03), kohta 86-88.

luiden kysynnän muutoksiin kyetään vastaamaan paremmin yrityskaupalla, jonka myötä Suomeen syntyy ilmoittajan mukaan osaava, logistiikkayritysten toimintaa tehostamaan kykenevä palveluntarjoaja, joka pystyy tarjoamaan asiakkailleen joustavasti osaavaa alan henkilöstöä sekä tehokkaita ja laadukkaita tuotantoratkaisuja myös tulevaisuudessa logistiikka-alan muuttuvassa toimintaympäristössä.

79. Sisälogistiikkapalveluja tarjoavien yritysten välinen kilpailu lisääntyy ilmoittajan näkemyksen mukaan yrityskaupan myötä, kun kasvavalla markkinalla palvelujaan tarjoava vahva toimija luo lisää markkinaa tekemällä ulkoistuspalveluja tunnetummiksi asiakkaiden keskuudessa. Ulkoistussopimukset kilpailutetaan tyyppillisesti 2-3 vuoden välein, mikä osaltaan lisää kilpailua sopimusten tultua avoimelle markkinalle. Myös tällöin eri toimijoille avautuu ilmoittajan mukaan mahdollisuuksia laajentaa tarjontaansa, ja lisäksi myös täysin uusille markkinatulokkaille avautuu toimintamahdollisuuksia. Tämä puolestaan johtaa tuotannon ja palveluiden tarjonnan tehostumiseen, johon kilpailutuksissa luonnollisesti aina pyritään.
80. KKV:n arvion mukaan ilmoittajan toimittama hyvin yleisluontoinen selvitys on riittämätön osoittamaan, että nyt arvioitavassa yrityskaupassa syntyisi tehokkuushyötyjä. Ilmoittajan toimittaman selvityksen perusteella tehokkuusedut syntyisivät Postin pystyessä paremmin kilpailemaan asiakkaista ja luomaan uusia asiakassuhteita. Ilmoittaja tulkitsee Postin markkinoille tulon tehokkuuden kasvuksi, vaikka tosiasiallisesti kyse saattaa olla osapuolten markkinavoiman kasvusta.
81. KKV:n arvion mukaan ilmoittaja ei ole toimittanut luotettavaa näyttöä odotettavissa olevista tehokkuuseduista tai siitä, että yrityskauppa on välttämätön niiden saavuttamiseksi.

8.6 Johtopäätös yrityskaupan kilpailuvaikutuksista

82. KKV on selvityksissään arvioinut yrityskaupasta johtuvia mahdollisia koordinoimattomia vaikutuksia.
83. Virasto on alustavana arvionaan katsonut, että yrityskauppa saattaa johtaa kilpailunvastaisiin vaikutuksiin ulkoistetun sisälogistiikan markkinalla, erityisesti Postin kanssa kilpailevien 3PL-toimijoiden kannalta, jotka alihankkivat Transvalilta sisälogistiikkapalveluita.
84. KKV:n selvitysten perusteella Transvalin kilpailijoilla on mahdollisuus vastata keskittymän mahdollisiin yrityksiin heikentää palveluidensa saatavuutta lisäämällä kapasiteettiaan. Samoin 3PL-toimijoilla on mahdollisuus siirtyä tarvittaessa tuottamaan palvelut itse in-house-tuotantona. Viraston arvion mukaan toimijoilla kestäisi korkeintaan vuoden lisätä kapasiteettiaan taikka siirtyä sisälogistiikkapalveluiden in-house-tuotantoon.

85. KKV:n alustavan arvion mukaan yrityskauppaan saattaa lisäksi liittyä 3PL-toimijoiden kaupallisesti arkaluonteisten tietojen suojaamiseen liittyviä kilpailuhuolia toimijoiden hankkiessa Transvalin tarjoamia palveluita yrityskaupan täytäntöönpanon jälkeen. Viraston alustavan arvion mukaan jo pelkkä riski arkaluonteisten tietojen siirtymisestä Postille saattaa vaikuttaa 3PL-toimijoiden käyttäytymiseen ja johtaa tätä kautta kilpailuvastaisiin vaikutuksiin.
86. Ilmoittajan esittämät yrityskauppaan liittyvät tehokkuushyödyt eivät viraston arvion mukaan riitä kumoamaan yrityskaupasta mahdollisesti johtuvia kilpailun vastaisia vaikutuksia.

9 Sitoumukset

9.1 Ilmoittajan KKV:lle esittämät sitoumukset

87. Yrityskaupasta aiheutuvat kilpailuongelmat voidaan usein poistaa yrityskaupan toteuttamisen edellytykseksi asetettavilla ehdoilla. KKV on 12.12.2018 esittänyt ilmoittajalle sen hetkisiin selvityksiin perustuvan alustavan arvionsa yrityskaupan kilpailuvaikutuksista. Vastauksena KKV:n esittämiin alustaviin kilpailuongelmiin ilmoittaja toimitti 19.12.2018 virastolle ensimmäisen ehdotuksensa sitoumuksiksi. Viraston kanssa käytyjen neuvottelujen ja asiassa suoritetun markkinakuulemisen pohjalta Ilmoittaja toimitti KKV:lle 14.1.2019 alla olevan lopullisen ehdotuksen sitoumuksiksi:

Sitoumus

1. Transvalin tarjoamien palveluiden jatkuminen

Posti sitoutuu siihen, että Transval tarjoaa 3PL-operaattoreille sisälogistiikan ulkoistuspalveluja yhden (1) vuoden ajan siitä, kun KKV antaa päätöksen hyväksyä Postin ja Transvalin välinen yrityskauppa ("Päätös") niillä kaupallisilla ehdoilla, jotka ovat voimassa Transvalin ja 3PL-operaattoreiden välisissä sopimuksissa Päätöksen antamispäivänä.

Posti sitoutuu myös siihen, että mahdolliset uudet 3PL-operattoriasiakkaat voivat hankkia Transvalilta sisälogistiikan ulkoistuspalveluja yhden (1) vuoden ajan Päätöksen antamispäivästä asiakassuhteiden eri ominaispiirteet huomioiden olennaisesti vastaavin kaupallisin ehdoin kuin Päätöksen antamishetkenä Transvalin kanssa sopimuskumppaneina olevat 3PL-operaattoriasiakkaat.

Sitoumus ei kuitenkaan ole voimassa:

- mikäli 3PL-operaattoriasiakkaan liiketoiminnassa tapahtuneista muutoksista johtuen tai 3PL-operaattoriasiakkaasta johtuvasta muusta syystä Transval ei pysty tarjoamaan voimassa olevan sopimuksen mukaista palvelua;

- mikäli Transvalin 3PL-operaattoriasiakas rikkoo voimassa olevasta sopimuksesta johtuvia sopimusvelvoitteitansa siten, että Transvalilla on oikeus voimassa olevan sopimuksen määräysten mukaisesti pidättäytyä palvelujen tarjoamisesta ja/tai päättää sopimus siten kuin voimassa olevassa sopimuksessa on määrätty.

Selvyyden vuoksi todetaan, ettei sitoumusta palvelun tarjoamisesta voimassa olevilla kaupallisilla ehdoilla huomioida tilanteissa, joissa Transvalin 3PL-operaattoriasiakkaan Transvalilta ostama palvelu muuttuu asiakkaasta johtuvasta syystä tai tilanteissa, joissa 3PL-asiakas on irtisanonut sopimuksen.

Sitoumus tulee voimaan päivänä, jolloin KKV antaa Päätöksen hyväksyä Postin ja Transvalin välinen yrityskauppa, edellyttäen että kauppa pannaan täytäntöön.

Sitoumus päättyy yhden (1) vuoden kuluttua Päätöksestä sinä päivänä, joka vastaa numeroltaan Päätöksen antamispäivää.

2. Transvalin hallussa olevien arkaluontoisten tietojen suojaaminen

Posti sitoutuu siihen, että Transvalin saamia jäljempänä yksilöityjä 3PL-operaattoriasiakkaiden tietoja suojataan pitämällä ne erillään Postin tietojärjestelmistä.

Tiedot pidetään luottamuksellisina siten, että Postin vastaavassa liiketöinnässä olevalla operatiivisella ja/tai asiakasmyynnissä toimivalla henkilöstöllä ei ole pääsyä Transvalin hallussa oleviin 3PL-operaattoriasiakkaiden alla yksilöityihin asiakaskohtaisiin tietoihin.

Postin sitoumus koskee 3PL-operaattoreita, joita Posti katsoo tällä hetkellä olevan: [REDACTED]

Posti sitoutuu myös siihen, että mahdollisten uusien Postin kanssa kilpailevien vastaavia 3PL-palveluita kolmansille tarjoavien 3PL-operattoriasiakkaiden tietoja suojataan samalla tavoin sitoumuksen voimassa ollessa.

Posti sitoutuu suojaamaan Transvalin 3PL-asiakassuhteissaan saamia seuraavia tietoja:

- Transvalin ja 3PL-operaattoreiden (Transvalin asiakkaiden) välisten sopimusten sisältö (näihin kuuluvat myös palvelukuvaukset ja laatuvaatimukset (i.e. Service Level Agreements));

- Transvalin asiakaskohtaiset hinnat 3PL-operaattoriasiakkaille;

- Transvalin 3PL-operaattoriasiakkaiden asiakaskohtainen kuukausilaskutus.¹⁷

Sitoumus tulee voimaan päivänä, jolloin KKV antaa Päätöksen hyväksyä Postin ja Transvalin välinen yrityskauppa, edellyttäen että kauppa pannaan täytäntöön ("Closing"¹⁸).

Sitoumus päättyy kolmen (3) vuoden kuluttua Päätöksestä sinä päivänä, joka vastaa numeroltaan Päätöksen antamispäivää.

3. Raportointi

Posti sitoutuu toimittamaan KKV:lle selvityksen edellä mainittujen tietojen suojaamista koskevan sitoumuksen täytäntöönpanosta viimeistään [REDACTED] yrityskaupan Closingista, jonka perusteella KKV pystyy arvioimaan sen, että sitoumuksia on noudatettu. [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]²⁰

9.2 Sitoumusten arviointi

88. KKV on alustavana arvionaan katsonut, että yrityskauppa saattaa johtaa kilpailunvastaisiin vaikutuksiin edellä kerrotulla tavalla ulkoistetun sisälogis-

¹⁷ [REDACTED]

¹⁸ [REDACTED]

¹⁹ [REDACTED]

²⁰ [REDACTED]

tiikan markkinalla. Vaikutukset kohdistuvat erityisesti Postin kanssa kilpaileviin 3PL-toimijoihin, jotka hankkivat Transvalilta osan tuottamastaan sisälogistiikasta.

89. Yrityskaupasta aiheutuvien kilpailuhaittojen poistamiseksi yrityskaupan ilmoittaja on esittänyt KKV:lle, että yrityskaupan kohde tulee edellä luvussa 9.1 tarkemmin kuvatulla tavalla tarjoamaan sisälogistiikan ulkoistuspalveluja 3PL-toimijoille viraston päätöstä seuraavan yhden vuoden ajan. Lisäksi ilmoittaja tulee edellä kuvatulla tavalla suojaamaan 3PL-toimijoiden arkaluonteisiksi katsottavat tiedot viraston päätöstä seuraavan kolmen vuoden ajan.
90. Sitoumukset poistavat KKV:n arvion mukaan ne viraston alustavasti havaitsemat kilpailunvastaiset vaikutukset, jotka aiheutuvat siitä, että 3PL-toimijoiden kanssa kilpaileva Posti hankkii sellaisen toimijan ulkoistetun sisälogistiikan markkinalla, jota voidaan pitää osalle 3PL-toimijoista välttämättömänä kauppakumppanina.
91. Alihankinnan tuottamista koskeva määräaikainen sitoumus poistaa keskitymän mahdollisuudet alihankinnasta kieltäytymällä sulkea pois 3PL-toimijoita ulkoistetun sisälogistiikan markkinalla. Mahdollisuus ostaa keskitymältä alihankintaa luotettavasti vuoden ajan antaa 3PL-toimijalle mahdollisuuden järjestellä Transvalin tuottamat palvelut uudelleen joko omana tuotantona tai jonkun toisen sisälogistiikkatoimijan kautta.
92. 3PL-toimijoiden arkaluonteisiksi katsottavien tietojen suojaamista koskeva sitoumus mahdollistaa viraston arvion mukaan sen, että sisälogistiikan hankkiminen Transvalilta tulee olemaan myös käytännössä vaihtoehto 3PL-toimijoille yrityskaupan täytäntöönpanon jälkeen.
93. Edellä kuvatuin perustein KKV katsoo, että sille esitetty sitoumuskokonaisuus riittää poistamaan yrityskaupasta muutoin mahdollisesti aiheutuvan tehokkaan kilpailun olennaisen estymisen, ja yrityskaupan hyväksymiselle asetetuilla ehdoilla varmistetaan edellytykset kilpailullisen rakenteen syntymiselle markkinoilla.

10 Sovelletut säännökset

Kilpailulaki (948/2011) 21, 22, 24, 25 ja 26 §.

11 Muutoksenhaku

Kilpailulain 44 §:n perusteella yrityskaupan ilmoittaja ei saa hakea tähän päätökseen muutosta valittamalla.

12 Lisätiedot

Lisätietoja päätöksestä antaa tutkija Jenna Huttu, puhelin 029 505 3576, sähköposti jenna.huttu@kkv.fi.

Pääjohtaja

Kirsi Leivo

Tutkija

Jenna Huttu